

Waterschap Hunze en Aas, KTO, Kostentoedelingsonderzoek 2026

27 maart 2025

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Ingezetenen	3
2.1	Wettelijk kader	3
2.2	Berekening ingezetenenanaandeel	4
3	Ongebouwd, natuur en gebouwd	5
3.1	Oppervlaktebepaling	6
4	Categorale kostentoedeling watersysteemheffing	7

Bijlage 1 Overzicht gebruikte referentiegegevens

Bijlage 2 Rekenmodel Methode Gebiedskenmerken 2025

1 Inleiding

Met het publiceren in het Staatsblad van 14 maart 2025 zijn wijzigingen van de Waterschapswet van kracht geworden. Het nieuwe belastingstelsel treedt op 1 januari 2026 in werking. Als onderdeel van de nieuwe wetgeving is een nieuwe methode opgenomen om de kosten van de watersysteemtaak van de waterschappen over de vier betalende categorieën te verdelen. Deze nieuwe kostentoedelingsmethode, de 'Methode Gebiedskenmerken', vervangt de huidige 'Methode Delfland'.

De Methode Gebiedskenmerken brengt geen verandering in de grondslag waarmee het aandeel in de kosten dat door de ingezetenen wordt opgebracht wordt bepaald. Dit gebeurt net zoals in het huidige stelsel op basis van de inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Het bepalen van de kostenaandelen van de categorieën ongebouwd en natuur gebeurt in de Methode Gebiedskenmerken wel op een andere manier dan in de huidige kostentoedelingsmethode. Niet zoals volgend de 'Methode Delfland' de waarde van de tot de categorieën behorende onroerende zaken, maar gebiedskenmerken in de zin van de dichtheid van ongebouwde grond en van natuurterreinen liggen in de nieuwe methode aan de basis van de kostenaandelen. Met deze dichtheid wordt bedoeld dat in de Methode Gebiedskenmerken de mate waarin in het gebied van het waterschap sprake is van ongebouwde gronden en van natuur het vertrekpunt is voor de omvang van deze kostenaandelen.

In de nieuwe Methode Gebiedskenmerken bepaalt een waterschap in de eerste fase van de kostentoedeling voor iedere categorie de daarvoor geldende bandbreedte. Zodoende ontstaan er vier bandbreedtes, voor elke categorie een, waarbinnen het bestuur uiteindelijk in een integrale afweging en gemotiveerd op basis van gebiedskenmerken tot de vier definitieve kostenaandelen komt.

2 Ingezetenen

Binnen de watersysteemheffing wordt onderscheid gemaakt tussen een solidariteitsdeel en een profijtdeel. De ingezetenen brengen het zogenaamde solidariteitsgedeelte van de watersysteemheffing op, de drie groepen eigenaren (natuur, gebouwd en ongebouwd) doen dat samen voor het profijtgedeelte van de heffing. Een kostentoedeling start met het vaststellen van het ingezetenenanaandeel.

De Waterschapswet geeft aan dat het profijt van de ingezetenen bij de watersysteemtaak bestaat uit het kunnen wonen, werken en recreëren in het beheergebied van het waterschap. De gedachte achter het kostenaandeel van de ingezetenen is dat in een dichtbevolkt beheergebied de ingezetenen een groter profijt bij de watersysteemtaak hebben dan in een dunnerbevolkt gebied. Een dichter bevolkt gebied leidt tot een groter kostenaandeel voor de ingezetenen dan een dunbevolkt beheergebied.

2.1 Wettelijk kader

De bandbreedtes die er voor het ingezetenenanaandeel zijn, zijn in de wetswijziging ongewijzigd gebleven en luiden als volgt:

In artikel 120 van de Waterschapswet is vastgelegd dat:

- a. Het ingezetenenandaandeel minimaal 20 % en maximaal 30 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² niet meer bedraagt dan 500.
- b. Het ingezetenenandaandeel minimaal 31 % en maximaal 40 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² meer bedraagt dan 500 maar niet meer bedraagt dan 1.000.
- c. Het ingezetenenandaandeel minimaal 41 % en maximaal 50 % bedraagt wanneer het aantal inwoners per km² meer bedraagt dan 1.000.

Bij het bepalen van de inwonerdichtheid wordt gehanteerd voor:

- het aantal inwoners: het aantal inwoners in het beheergebied van het waterschap zoals opgenomen in de Basisregistratie Personen (BRP) op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de kostentoedeling van kracht wordt;
- de oppervlakte van het beheergebied: het aantal km² zoals bepaald door het door de provincie vastgestelde reglement van het waterschap.

Waterschappen kunnen het aandeel boven het maximum van de bandbreedte met maximaal 10% verhogen. Voor de waterschappen die met ingang van het nieuwe stelsel voor het eerst gebruik willen maken van de extra 10% ruimte geldt dat zij dit als onderdeel van hun voorbereiding van de kostentoedeling zullen moeten motiveren op grond van het criterium 'gebiedskenmerken'

2.2 Berekening ingezetenenandaandeel

De gemiddelde inwonerdichtheid¹ van het beheergebied van Hunze en Aa's is berekend op 222 inwoners per km². Met deze inwonerdichtheid valt het waterschap in de categorie 20 % tot 30 %. In de laatste kostentoedelingsverordeningen is door het Hunze en Aa's bestuurlijk al vastgesteld dat het ingezetenenandaandeel 29,0 % bedraagt. Om deze reden wordt in dit onderzoek uitgegaan van een ingezetenenpercentage van 29,0 % bij de berekening van het rekenmodel methode gebiedskenmerken (zie hoofdstuk 3).

¹ Bron: aangeleverd door Noordelijk Belastingkantoor situatie 2024

3 Ongebouwd, natuur en gebouwd

De brandbreedtes tussen de categorieën Ongebouwd, Natuur en Gebouwd voor de watersysteemheffing is gebaseerd op de Handreiking nieuwe kostentoedeling van de Unie van Waterschappen. De Handreiking beschrijft vooral de berekening van de brandbreedtes met de onderliggende uitgangspunten. De basis van het kostenaandeel ongebouwd en natuur is de ongebouwde dichtheid of de natuurdichtheid, uitgedrukt in aantal ha ongebouwd of aantal ha natuur per 1.000 inwoners.

Ten grondslag aan het verband tussen de dichtheid en het kostenaandeel ongebouwd en natuur liggen de volgende formules, die zijn opgenomen in artikel 120, vierde lid, van de Waterschapswet:

- $\text{Kostenaa\ndeel ongebouwd} = 0,0029317 * (\text{aantal ha ongebouwd per 1.000 inwoners } 0,7414854)$
- $\text{Kostenaa\ndeel natuur} = 0,0000224 * (\text{aantal ha natuur per 1.000 inwoners } 1,193860)$

Voor het aantal hectares van de categorie ongebouwd en natuur kan gebruik gemaakt worden van Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT).

De bandbreedte voor gebouwd resteert in het nieuwe model uit de bandbreedtes van de drie andere categorieën. De onderkant van de bandbreedte gebouwd wordt berekend door de som van de bovenkanten van de bandbreedtes van de drie andere categorieën van 100% af te trekken. De bovenkant van de bandbreedte van gebouwd ontstaat door de som van de onderkanten van de bandbreedtes van de drie andere categorieën van 100% af te trekken.

3.1 Oppervlaktebepaling

Wij hebben intern het aantal hectares opgevraagd voor de verschillende categorieën. Tabel 3.1 geeft een overzicht van het oppervlak per belangencategorie. In deze tabel wordt het aantal hectares vergeleken met de kostentoedeling van de vorige herziening in 2021.

Tabel 3.1 Oppervlakte per belangencategorie(ha), inclusief

Categorie	2021	2025	Mutatie
Gebouwd	28.900	28.212	-2,4%
Ongebouwd	133.896	135.172	+1,0%
Natuur	37.161	36.692	-1,3%
Niet eigen beheer	1.430	1.287	-9,7%
Eigen gebied	6.013	6.037	+0,4%
Totaal	207.400	207.400	

Oppervlakte Natuur

Het oppervlak Natuur is afgeleid uit de Tarief Differentiatie Kaart (TDK). Deze kaart vormt voor het Noordelijk Belastingkantoor de basis voor het opleggen van de aanslagen voor ongebouwd en natuur. Op 1 januari 2025 bedraagt het areaal Natuur een oppervlakte van 36.692 hectare: een afname van 1,3 %.

Oppervlakte Gebouwd

Het oppervlak Gebouwd is aangeleverd door Het Noordelijk Belastingkantoor, echter de cijfers (de hectares) zijn gebaseerd op de leveringen vanuit de LV-WOZ. Het oppervlak Gebouwd dat volgt uit de meest recente opgave van de WOZ bedraagt 28.212 hectare. Hieruit volgt een daling ten opzichte van 2021 met 2,4 %. Deze lichte daling is te verklaren door een nauwkeurigere intekening van het gebruikte bronbestand door het Noordelijk Belastingkantoor. Daarnaast is het toerekenen van ongebouwde grond aan gebouwen door de gemeente nauwkeuriger geworden.

Oppervlakte ongebouwd

Het oppervlak ongebouwd wordt berekend door de som van het oppervlak van de ander categorieën van af te trekken. Hieruit volgt een stijging ten opzichte van 2021 met 1,0 %.

4 Categoriele kostentoedeling watersysteemheffing

Vanuit de Unie is een rekenmodel beschikbaar gesteld waarmee het rekenkundige kostenaandeel alsmede de grenzen van de bandbreedtes voor ongebouwd en natuur kunnen worden bepaald. Ook de bandbreedte voor het kostenaandeel van de ingezetenen wordt in het model meegenomen, waarna het model automatisch ook de bandbreedte voor het kostenaandeel gebouwd genereert. In bijlage 2 hebben wij de uitwerking van het rekenmodel opgenomen

Met de resultaten van de berekening van de methode gebiedskenmerken wordt de categorale kostentoedeling afgeleid en de verschuivingen ten opzichte van de huidige kostentoedelingsverordening gepresenteerd.

In de onderstaande tabel 4.1 is de categorale kostentoedeling weergegeven, rekening houdend met het ingezetenenandaandeel van 29,0 %.

Tabel 4.1 Berekening kostentoedelingspercentages watersysteemheffing in %

Categorie		2021	2025	Mutatie
	Ingezeten	29,0 %	29,0 %	0,0 %
A	Ongebouwd	21,5 %	19,8 %	-1,7 %
B	Natuur	0,4 %	0,4 %	0,0 %
C	Gebouwd	49,1 %	50,8 %	+1,7 %
Totaal		100,0 %	100,0 %	

Door de aangepaste methode van kosten toerekenen (van methode Delfland naar de methode Gebiedskenmerken) vindt er een forse verschuiving plaats tussen gebouwd en ongebouwd. Het aandeel Natuur blijft gelijk.

Bijlage 1

Overzicht gebruikte referentiegegevens

Tabel B1.1 Overzicht gebruikte referentiegegevens

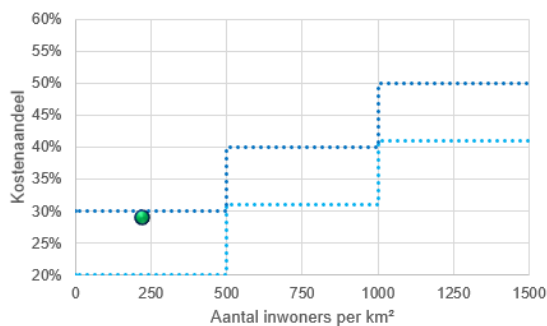
Gegevens	Informatiebron	Actualiteit
Oppervlakte wegen	TDK	Peildatum 1-1-2025
Oppervlakte Natuur	TDK	Peildatum 1-1-2025
Oppervlakte Niet heffen kwelder (geometr.)	TDK	Peildatum 1-1-2025
Oppervlakte Niet heffen havengebied Delfzijl (geometr.)	TDK	Peildatum 1-1-2025
Oppervlakte Eigen gebied	TDK	Peildatum 1-1-2025
Oppervlakte Gebouwd	Noordelijk Belastingkantoor	Peildatum 1-1-2025
Inwonerdichtheid	Noordelijk Belastingkantoor	Peildatum 1-1-2025

Bijlage 2

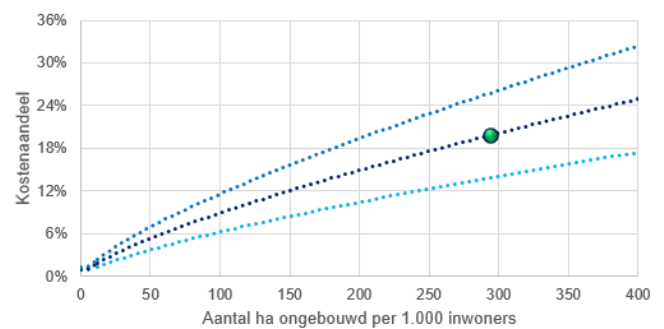
Rekenmodel Methode Gebiedskenmerken 2025

Rekenmodel nieuwe kostentoedelingsmethode									
	watersysteemheffing categorie	inwoners	inw. per km ²	verhoging max.	bandbreedte			bestuurlijke keuze	
A	ingezetenen	459.648	222	Nee	20,0%	-	30,0%	29,0%	
	oppervlakte beheergebied in ha	207.400		rekenk. aandeel					
B	ongebouwd	135.172	294	19,8%	13,9%	-	25,7%	19,8%	
C	natuur	36.692	80	0,4%	0,3%	-	0,5%	0,4%	
D	gebouwd			50,8%	43,8%	-	65,8%	50,8%	
Let op: deze bandbreedte is alleen eerste 2 jaar na inwerkingtreding mogelijk!							bandbreedte	decimalen	
							30%	1	

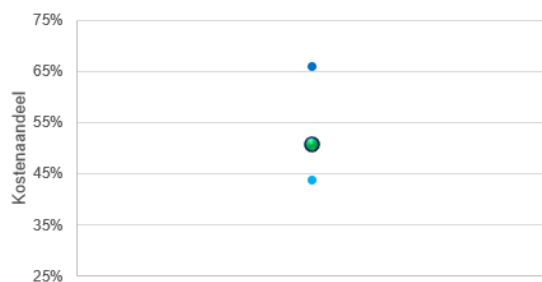
Kostenaandeel ingezetenen

Kostenaandeel ongebouwd

Kostenaandeel gebouwd

Kostenaandeel natuur

